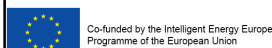

Millele peaks Eesti energiaaudiitor Total Concepti meetodi elluviimisel arvestama

Teet Tark
Hevac OÜ

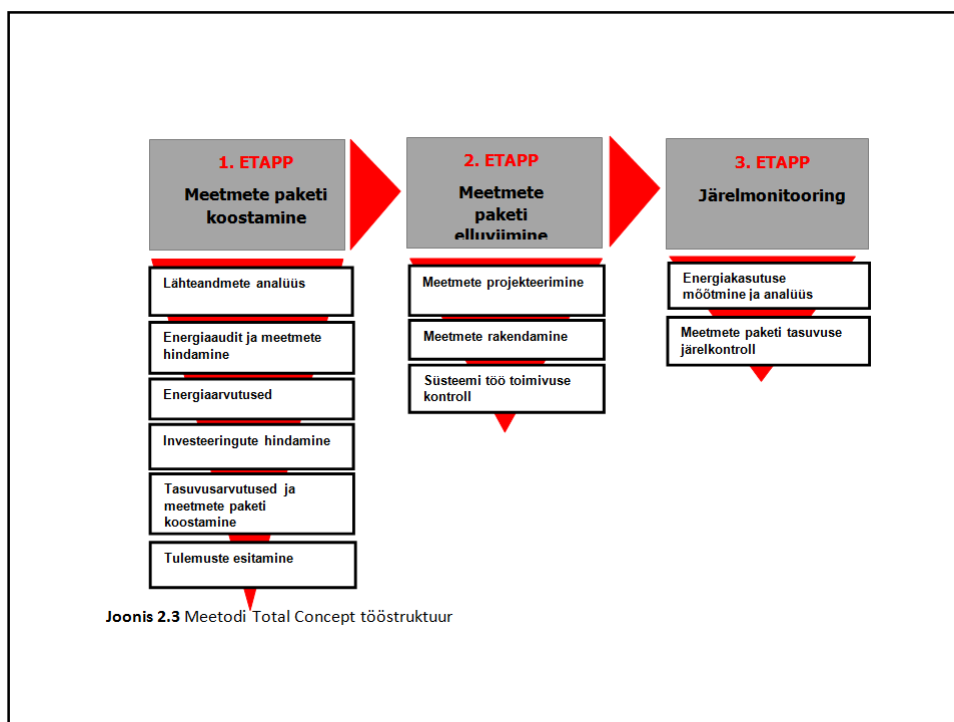

Meetod Total Concept

**Rakendamise ja kvaliteeditagamise
käsiraamat**

Version 1.5: mai, 2016

<http://totalconcept.info/method/guidelines-tools/>

Näide energiasäästu “tasuvusest”

• Meede 1

- Investeering 1 000 000 €
- Aastane sääst 100 000 €

Lihtne tasuvusaeg

$$1\,000\,000 / 100\,000 =$$

10 aastat

• Meede 2

- Investeering 750 000 €
- Aastane sääst 100 000 €

Lihtne tasuvusaeg

$$750\,000 / 100\,000 =$$

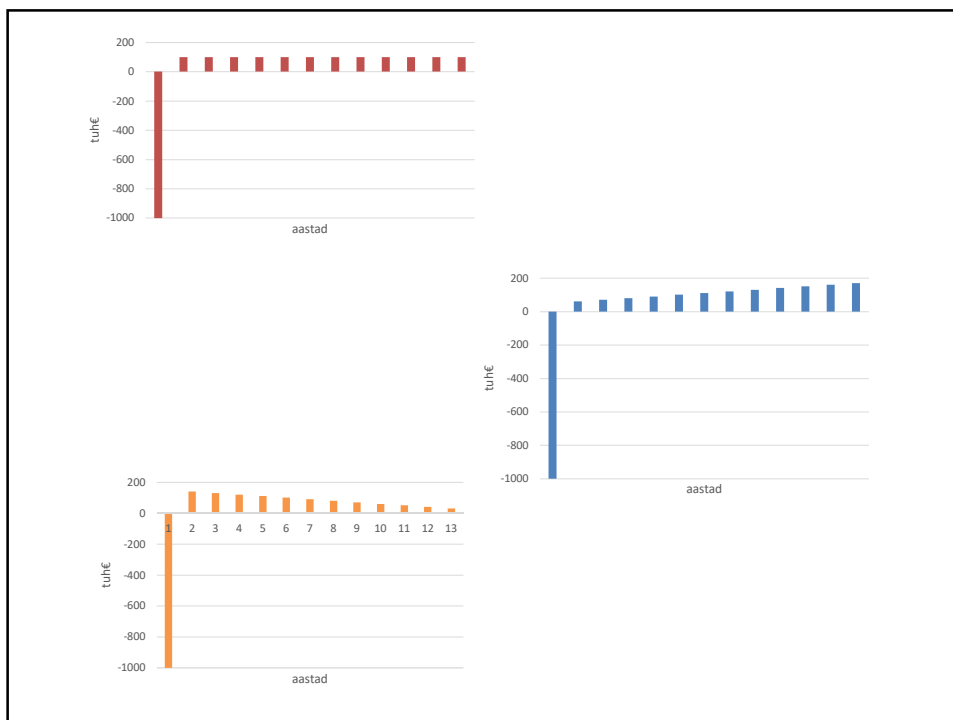
7,5 aastat

Kumb meede on otstarbekam ???

meetme eluiga 12 aastat

meetme eluiga 6 aastat

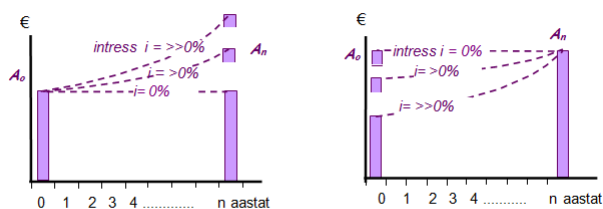
Vajalik arvestada eluiga

Millised on põhierinevused võrreldes nn Eesti tava energiaauditiga

- Arvestatakse raha väärtuse muutusega ajas
- Üks ainuke pakett, mis võib sisaldada ka vähem tasuvaid meetmeid
- Meetmed, mis kuuluvad paketti, otsustakse lähtudes Tellija poolt soovitud IRR-st
- Tasuvusarvutustes sisaldub ainult energiatõhususse tehtud investeeringu osa
- Lähtutakse nn baasvariandist
- Näha ette järelmontooringuks mõõturid

Raha väärtuse muutus ajas

Joonis 3.1. Illustratsioon sellest, kuidas intressimäär mõjutab raha nüüdisväärtust

$$A_0 = A_n \times i(i, n)$$

Tegurit $i(i, n)$ nimetatakse diskontoteguriks ja see on intressimäär i ja investeeringu eluea n funktsioon, mille võib välja arvutada või leida tabelist, vt lisa 2.

Näide:

Kui laenata summa $A_0 = 1000$ € intressimääraga 10%, siis tähendab see, et laenu ühekordne tagasimakse 10 aasta pärast peab olema: $A_n = A_0 \times 1/i(10, 10) = 1000 \times (1/0,3855) \approx 2600$ €.

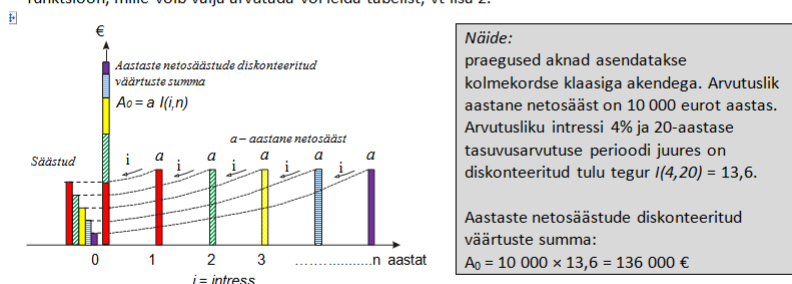
Kui 10 aasta pärast saadakse tagasi $A_n = 1000$ € suurune summa, siis 10 aasta pärast ja 10% intressimääraga on see praegu väärt: $A_0 = A_n \times i(10, 10) = 1000 \times 0,3855 \approx 390$ €.

Nimetatud näites on diskontotegur $i(10, 10) = 0,3855$.

Aastaste puhassäästude a (€/a), mis säästetakse igal aastal n aastat, diskonteeritud väärtuste summa A_0 (€) võib välja arvutada järgmiselt:

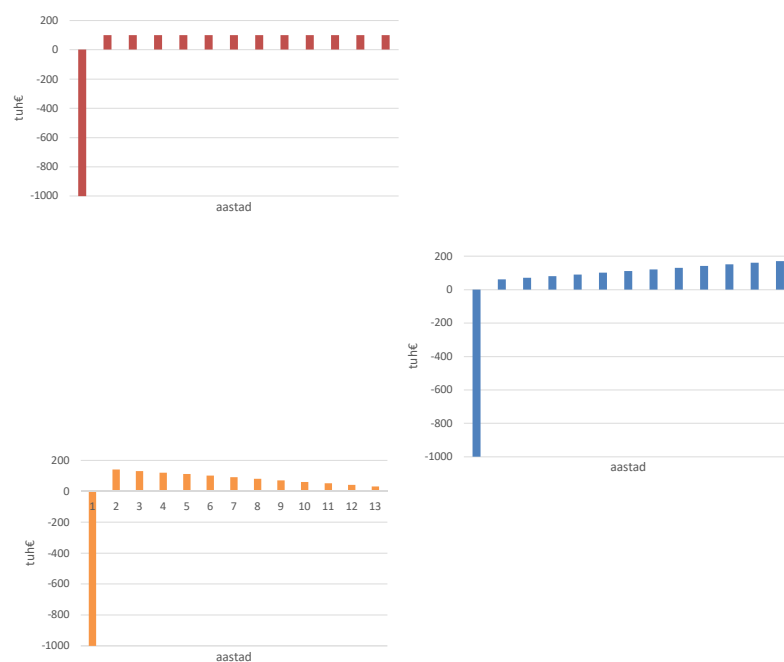
$$A_0 = a \times I(i, n)$$

Tegurit $I(i, n)$ nimetatakse diskonteeritud tulu teguriks ja see on intressimäära i ja investeeringu eluea n funktsioon, mille võib välja arvutada või leida tabelist, vt lisa 2.

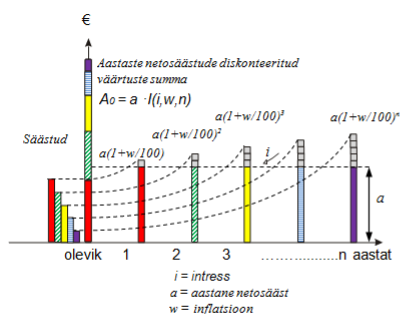

Joonis 3.2. Näide aastaste netosäästude tänapäeva väärtuse arvutamisest. Kõik aastased säästud diskonteeritakse tänasesse päeva ja liidetakse kokku.

$$A_0 = \frac{a}{1 + \frac{i}{100}} + \frac{a}{1 + \frac{i}{100}} + \dots + \frac{a}{1 + \frac{i}{100}} = \sum_{k=1}^n \frac{a}{1 + \frac{i}{100}} \quad A_0 = a \cdot \frac{1 - (1 + \frac{i}{100})^{-n}}{\frac{i}{100}} = a \cdot I(i, n)$$

Arvestades inflatsiooni

$$A_0 = \frac{1 - \left(\frac{1+i/100}{1+w/100} \right)^n}{\frac{1+i/100}{1+w/100} - 1} \cdot a = I(i, w, n) \cdot a$$

$$I(i, w, n) \approx I(i - w, n)$$

Joonis 3.4. Näide tuleviku suhteliste hinnamuutuste, inflatsiooni kohta. Aastaste netosäästude diskonteeritud väärtuste summa A_0 kasvab olenevalt tuleviku hinnamuutustest.

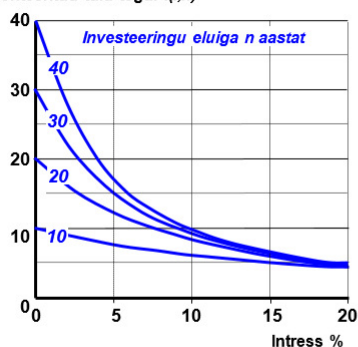
Nominaal ja reaalkväärtus

- Reaalne intressimäär, mis võtab arvesse suhtelist energiahinna muutust, nimetatakse siin *korrigeeritud reaalseks intressimääraks*

r_{korr}

$$I(i, w, n) \approx I(i - w, n)$$

$$r \approx i - w\%$$

Diskonteeritud tulu tegur $I(i,n)$ *Peamised märkused*

- Madal intressimäär tähendab, et tuleviku säästud on kõrge väärtusega võrreldes sama summa säästmisega olevikus.
- Investeeringu eluea mõju väheneb intressimäära suurenemisega.
- Madal intressimäär on kasulik pika elueaga investeeringute puhul.
- Kõrget intressimäära kasutatakse tavaliselt suure tootlikkusega investeeringute puhul (isegi kui investeeringu eluiga on lühike).

Joonis 3.6 Diskonteeritud tulu teguri $I(i,n)$ varieerumine, võttes aluseks intressimäära i ja investeeringu eluea n .

Tehniline eluiga

- Mõiste „tehniline eluiga“ tähendab aega, mille kestel võib energiatõhususe tõstmise meedet pidada tehniliselt kasulikuks, st aega, mille jooksul investeering toimib rahuldavalt ja täidab ettenähtud tehnilised nõuded. Tegemist on enamasti seadme või süsteemi tehnilise elueaga.

Majanduslik eluiga

- Mõiste „majanduslik eluiga“ tähendab aega, mille jooksul energiatõhususe tõstmise meetet võib pidada majanduslikult tasuvaks

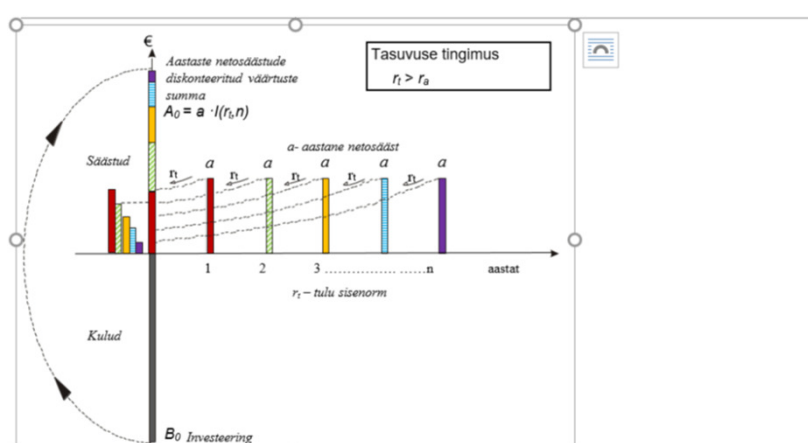
Majanduslik eluiga

Meede	Majanduslik eluiga [aastat]		
	Võrdlusprojektid (Rootsi) ^[1]	CEN 15459 ^[2]	2006/32/EC ^[3]
Fassaadi soojustamine	40	-	25–30
Katuse soojustamine	40	-	25
Vundamendi soojustamine	40	-	25
Soojusvahetiga ventilatsiooniseadme paigaldus	20	15–20	17–20
Energiatõhusad aknad	30	-	30
Nõudluspõhiselt reguleeritav ventilatsioonisüsteem (DCV)	15	15	15
Sooja tarbevee mõõdikute paigaldus eri kasutajatele	15	10 ⁶	-
Päikesekollektorid	20	15–25	20
Päikesepaneelid	20	-	23
Hoone välispiirete tihendamine	40	-	5
Väljatõmbeõhu soojuspump	15	15–20	15
Küttesüsteemi parem juhtimine	15	15–25	10
Sooja tarbevee tarvikute asendamine (segistid)	15	-	15
Energiatõhus valgustus	15	-	10–15
Meetmed elektriseadmetes (valgustus, ventilaatorid, pumbad)	15	-	-

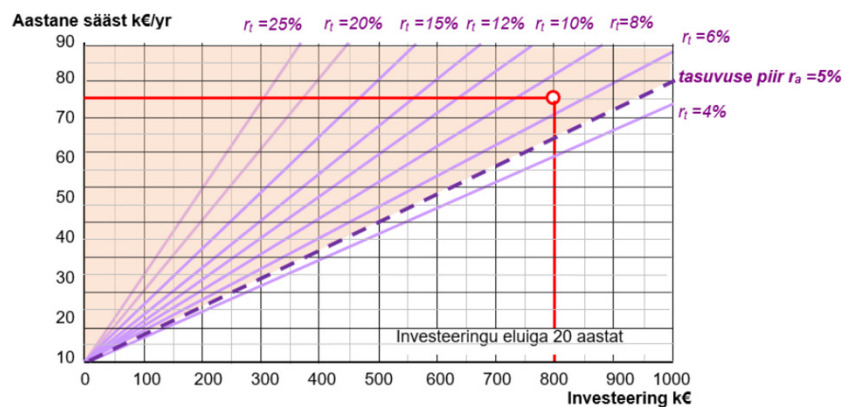
Investeeringu eluiga (tasuvusarvutuse periood)

- Investeeringu eluiga (tasuvusarvutuse periood) on aeg, mille jooksul peab tehtud investeering saama koos intressiga tagasi makstud. Tegemist on perioodiga, mille jooksul tasuvusarvestus kehtib. Investeeringu eluea määrab tellija.

IRR

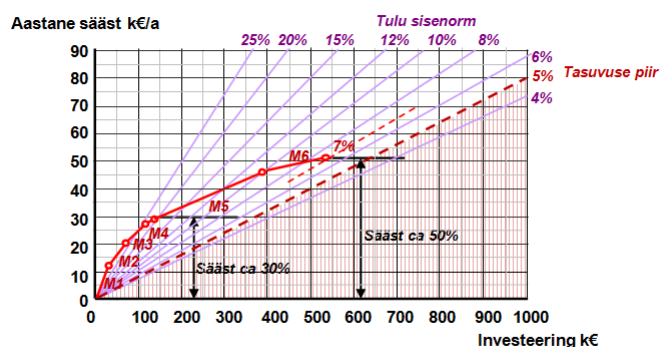

Joonis 3.8. Tulu sisenormi meetodi illustatsioon. Tulu sisenorm on see intressimäär r_t (%), mille puhul aastaste netosäästude diskonteeritud väärtuste summa A_0 võrdub investeeringu maksumusega B_0 .

Joonis 3.9. Tulu sisenormi graafik. Selles näites on tellija arvutuslik reaalne intressimäär $r_a = 5\%$, mis on märgitud joonisel katkendjoonega. Kõiki investeeringuid, mille tulu sisenorm jääb sellest sirgest vasakule, st investeeringuid tegeliku tasuvusega üle 5% , peetakse tulusaks.

Pakett võib sisaldada vähem tasuvaid meetmeid

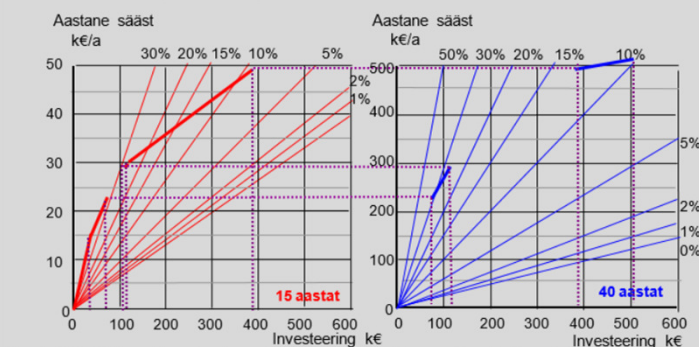

Joonis 2.1. Kuue meetmega (M1–M6) energiatõhususe tõstmise pakett tulu sisenormi graafikul

Tabel 3.1. Soovituslikud energiasäästu meetmed kontorihoonele

Nr	Meede	Investeeringu eluiga [a]	Investeering [k€]	Aastane sääst [k€/a]	Tulu sisenorm [%]
1	Uus ühisvalgustus	15	35	14	39,7
2	Kütte baaskoormuse vähendamine	15	35	7	18,4
3	Katuse lisasoojustus	40	40	7	17,5
4	Õise jahutuse kasutuselevõtt suvel	15	7,5	1	10,2
5	Uus ventilatsioonisüsteem	15	270	20	1,3
6	Uued aknad	40	120	3	0,1
Kokku			507,5	52	

Alljärgneval joonisel 3.13 on näidatud tabelis toodud meetmed tulu sisenormi graafikutel, mis vastavad investeeringu elueale 15 ja 40 aastat.

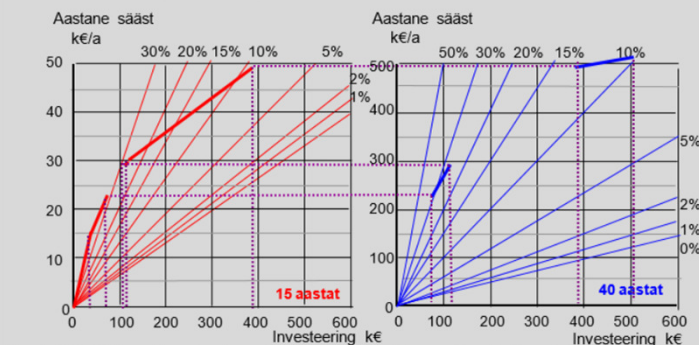

Joonis 3.13. Erineva investeeringu elueaga energiasäästu meetmed erinevatel tulu sisenormi graafikutel

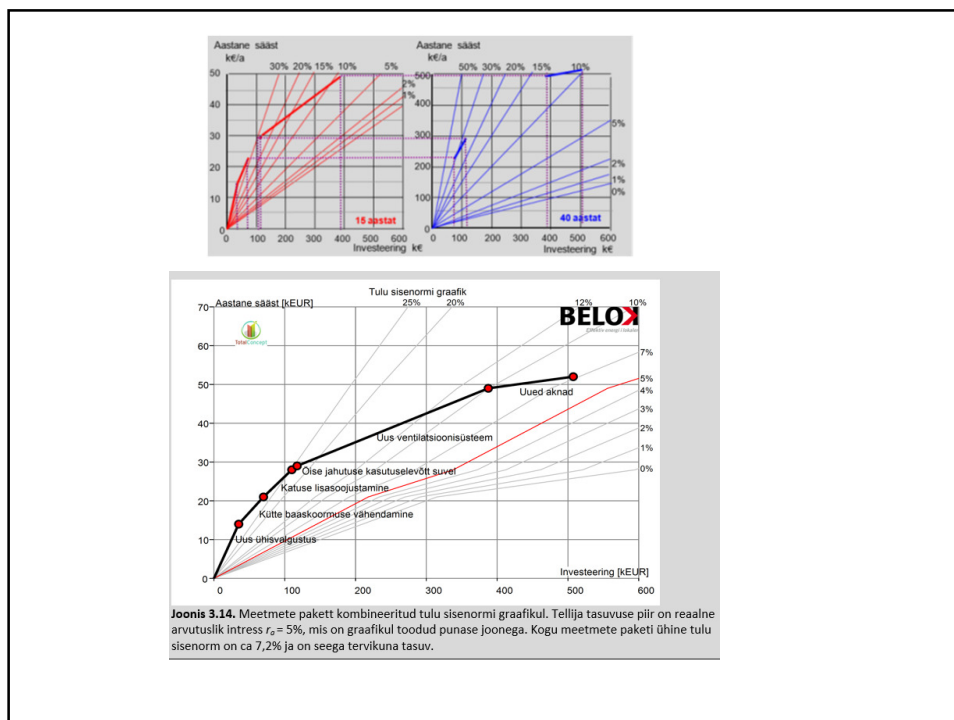
Tabel 3.1. Soovituslikud energiasäästu meetmed kontorihoonele

Nr	Meede	Investeeringu eluiga [a]	Investeering [k€]	Aastane sääst [k€/a]	Tulu sisenorm [%]
1	Uus ühisvalgustus	15	35	14	39,7
2	Kütte baaskoormuse vähendamine	15	35	7	18,4
3	Katuse lisasoojustus	40	40	7	17,5
4	Õise jahutuse kasutuselevõtt suvel	15	7,5	1	10,2
5	Uus ventilatsioonisüsteem	15	270	20	1,3
6	Uued aknad	40	120	3	0,1
Kokku			507,5	52	

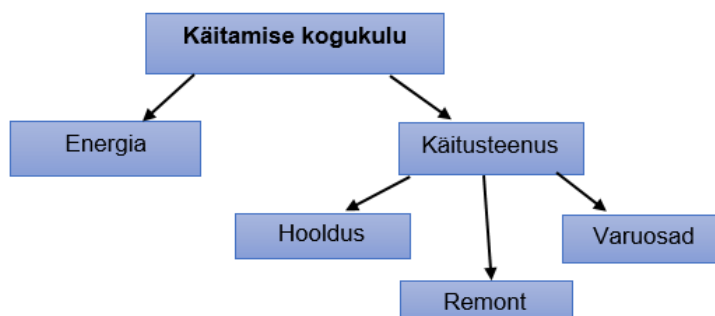
Alljärgneval joonisel 3.13 on näidatud tabelis toodud meetmed tulu sisenormi graafikutel, mis vastavad investeeringu elueale 15 ja 40 aastat.

Joonis 3.13. Erineva investeeringu elueaga energiasäästu meetmed erinevatel tulu sisenormi graafikutel

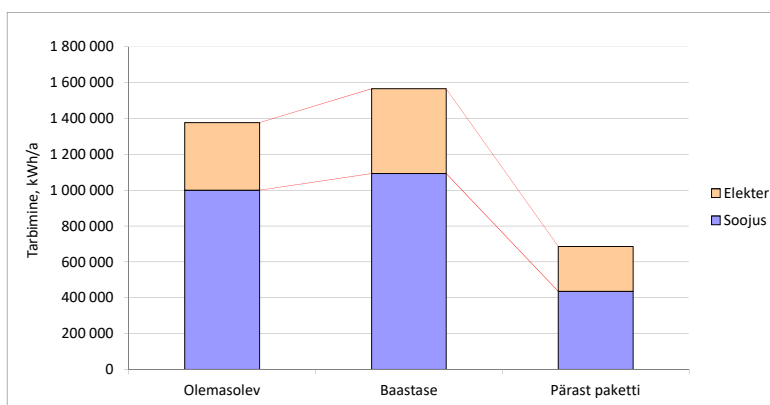
Tuleb lähtuda kogusäästust (kogukulude vahest)

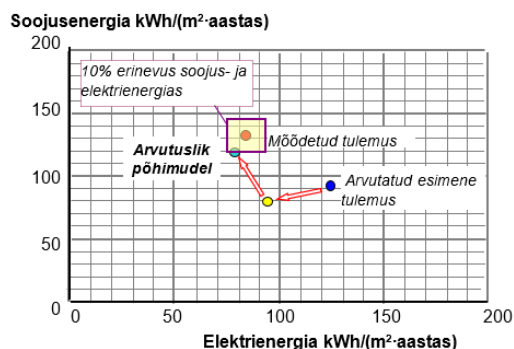
Olemasolev olukord ja baastase

- Ei pruugi sageli olla võrdsed
  - **hoonele seatavad minimaalsed nõuded ei ole enne renoveerimist täidetud**, näiteks ei ole täidetud sisekliimat puudutavad nõuded.
  - **hoone omadusi ja funktsiooni plaanitakse renoveerimise käigus oluliselt muuta**, näiteks kohandused uutele üürnikele, ruumide kasutuse muutus, korruseplaanide ümbertegemine, uute aatriumi/sissepääsualade ehitamine jne.
  - **minimaalsed ehitusseadustikus sätestatud nõuded**, näiteks kui viiakse läbi suurt renoveerimisprojekti, võivad nõuded riiklikus ehitusseadustikus või muud nõuded eeldada teatud minimaalset kvaliteeditaset pärast renoveerimist

Näide energiatarbimistest

Simulatsioonimudel tuleb kalibreerida

Joonis 4.10. Energiasimulatsiooni tulemuste võrdlus mõõdetud energiatarbega ja põhimudeli paikapanek.

Tasuvamad meetmetest vähem tasuvamate suunas

- Tasuvusarvutuse esimese sammuna arvutatakse iga meetme tasuvus tulu sisenormi meetodiga, lähtudes meetmeaastasest netosäästust (€/a), vajalikust investeeringust (€) ja investeeringu elueast (aastat).
- Seejärel järjestatakse kõik meetmed nende tasuvuse järgi.
- Pärast esimese kõige tasuvama meetme määramist „lukustatakse“ see ja arvutatakse uuesti kõikide teiste meetmete aastane energiasääst ja tasuvus, tuginedes eeldusele, et esimene meede on juba rakendatud. Seejärel leitakse järgmine tasuvaim meede. See „lukustatakse“ ja ülejäänud meetmete aastane energiasääst arvutatakse uuesti eeldusel, et esimesed kaks meetet on juba rakendatud. Sama protsessi korratakse senikaua, kuni järgi on jäänud viimane meede.
- Põhimõtteliselt viiakse energiakalkulatsioonid läbi samm-sammult meetmete tasuvusjärjestuse põhjal.

Näide koosmõjust - Ventilatsiooni SFP 2,5-lt 1,8-le

Näitaja	Väärtus	Ühik
Investeering	20	kEUR
Aastane soojuse sääst	-6,7	MWh/a
Aastane rahaline kokkuvõid soojuse säästust	-0,4	kEUR
Aastane elektri sääst	39,7	MWh/a
Aastane rahaline kokkuvõid elektri säästust	3,4	kEUR
Aastane energiasääst	33,0	MWh/a
Aastane rahaline kokkuvõid	3,0	kEUR
Eluiga	15	a

Näide koosmõjust- tavavalgustuselt LED-le ülemineks

Näitaja	Väärtus	Ühik
Investeering	94	kEUR
Aastane soojuse sääst	-28,2	MWh/a
Aastane rahaline kokkuvõid soojus säästust	-1,5	kEUR
Aastane elektri sääst	48,2	MWh/a
Aastane rahaline kokkuvõid elektri säästust	4,1	kEUR
Aastane energiasääst	20,0	MWh/a
Aastane rahaline kokkuvõid	2,6	EUR
Eluiga	15	a

Näide „lukustamisest“

Meede	Soojus-energia sääst [MWh/a]	Elektri-energia sääst [MWh/a]	Muude kulude sääst [€/a]	Aastane kogusääst [€/a]	Inves-teering [€]	Inves-teeringu eluiga [a]
Akende vahetus	55	5	0	4300	110 000	30
Uus valgustussüsteem	-15	45	500	3500	46 000	15
Soojustagasti lisamine ventilatsioonile	150	-15	0	9200	60 000	20
Nõudluspõhiselt reguleeritav ventilatsioon	75	15	0	6600	45 000	15
Termostaatide vahetus radiaatoritel	40	0	0	2800	5 000	10
Katuse lisasoojustamine	28	0	0	2000	70 000	40

Esmalt tuleb kindlaks teha kõige tasuvam meede, kasutades selleks tulu sisenormi meetodit. Erinevate meetmete tasuvus on toodud alljärgnevas tabelis. Nagu tabelist näha, on kõige tasuvam meede termostaatide vahetus radiaatoritel. Meetme tulu sisenorm on ligi 55%.

Meede	Soojus-energia sääst [MWh/a]	Elektri-energia sääst [MWh/a]	Muude kulude sääst [€/a]	Aastane kogusääst [€/a]	Inves-teering [€]	Inves-teeringu eluiga [a]	Tulu sisenorm [%]
Akende vahetus	55	5	0	4300	110 000	30	1,1
Uus valgustussüsteem	-15	45	500	3500	46 000	15	1,7
Soojustagasti lisamine ventilatsioonile	150	-15	0	9200	60 000	20	14,2
Nõudluspõhiselt reguleeritav ventilatsioon	75	15	0	6600	45 000	15	12,0
Termostaatide vahetus radiaatoritel	40	0	0	2800	5 000	10	55,3
Katuse lisasoojustamine	28	0	0	2000	70 000	40	0,6

Kõige tasuvam meede „lukustatakse“ ja ülejäänud meetmete aastane sääst, investeering ning tasuvus arvutatakse uuesti eeldades, et kõige tasuvam meede (termostaatide vahetus) on juba rakendatud. Tulemus on toodud alljärgnevas tabelis.

Meede	Soojus- energia sääst [MWh/a]	Elektri- energia sääst [MWh/a]	Muude kulude sääst [€/a]	Aastane kogusääst [€/a]	Inves- teering [€]	Inves- teeringu eluiga [a]	Tulu sisenorm [%]
Akende vahetus	50	5	0	4000	110 000	30	0,5
Uus valgustussüsteem	-12	45	500	3700	46 000	15	2,5
Soojustagasti lisamine ventilatsioonile	145	-15	0	8800	60 000	20	13,5
Nõudluspõhiselt reguleeritav ventilatsioon	70	15	0	6300	45 000	15	11,0
Katuse lisasoojustamine	22	0	0	1500	70 000	40	-0,6

Järgmisena leitakse järgmine tasuvaim meede, mis on soojustagasti lisamine ventilatsioonile. Meede „lukustatakse“ ja ülejäänud meetmed arvutatakse uuesti eeldades, et kaks tasuvamat meetet (termostaatide vahetus ja soojustagasti lisamine) on juba rakendatud.

(termostaatide vahetus ja soojustagasti lisamine) on juba rakendatud.

Meede	Soojus- energia sääst [MWh/a]	Elektri- energia sääst [MWh/a]	Muude kulude sääst [€/a]	Aastane kogusääst [€/a]	Inves- teering [€]	Inves- teeringu eluiga [a]	Tulu sisenorm [%]
Akende vahetus	50	5	0	4000	110 000	30	0,5
Uus valgustussüsteem	-12	45	500	3700	46 000	15	2,5
Nõudluspõhiselt reguleeritav ventilatsioon	30	18	0	3700	45 000	15	2,8
Katuse lisasoojustamine	22	0	0	1500	70 000	40	-0,6

Nõudluspõhiselt reguleeritav ventilatsioon (DCV) on järgmine tasuvaim meede, mis läbi viiakse. Ülejäänud meetmete aastane sääst, investeering ja tasuvus arvutatakse eeldades, et kolm tasuvamat meetet on juba rakendatud. Nagu allolevast tabelist näha, ei muutu ülejäänud meetmete tasuvus.

Meede	Soojus- energia sääst [MWh/a]	Elektri- energia sääst [MWh/a]	Muude kulude sääst [€/a]	Aastane kogusääst [€/a]	Inves- teering [€]	Inves- teeringu eluiga [a]	Tulu sisenorm [%]
Akende vahetus	50	5	0	4000	110 000	30	0,5
Uus valgustussüsteem	-12	45	500	3700	46 000	15	2,5
Katuse lisasoojustamine	22	0	0	1500	70 000	40	-0,6

Järgmine samm on neljanda tasuvaima meetme paikapane, milleks on uus valgustussüsteem. Kaks järelejäänud meetet arvutatakse üle eeldades, et neli tasuvamat meetet on juba rakendatud. Tulemus on toodud allolevas tabelis.

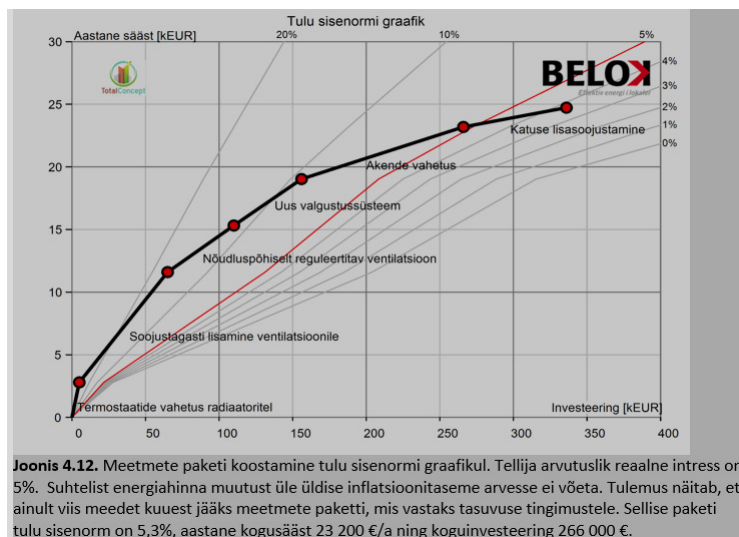
Meede	Soojus- energia sääst [MWh/a]	Elektri- energia sääst [MWh/a]	Muude kulude sääst [€/a]	Aastane kogusääst [€/a]	Inves- teering [€]	Inves- teeringu eluiga [a]	Tulu sisenorm [%]
Akende vahetus	53	5	0	4200	110 000	30	0,8
Katuse lisasoojustamine	22	0	0	1500	70 000	40	-0,6

Akende vahetus on tasuvuse järjestuses viies meede. Viimane meede (katuse lisasoojustamine) arvutatakse üle eeldades, et kõik ülejäänud meetmed on juba läbi viidud. Nagu allolevast tabelist näha, ei muutu meetme tasuvus.

Meede	Soojus- energia sääst [MWh/a]	Elektri- energia sääst [MWh/a]	Muude kulude sääst [€/a]	Aastane kogusääst [€/a]	Inves- teering [€]	Inves- teeringu eluiga [a]	Tulu sisenorm [%]
Katuse lisasoojustamine	22	0	0	1500	70 000	40	-0,6

Kui kõik meetmed on läbi arvatud, saadakse tulemuseks iga meetme aastane sääst, investeering ja tasuvus, mis võtab arvesse meetmete omavahelise koostmõju.

Meede	Soojus- energia sääst [MWh/a]	Elektri- energia sääst [MWh/a]	Muude kulude sääst [€/a]	Aastane kogusääst [€/a]	Inves- teering [€]	Inves- teeringu eluiga [a]	Tulu sisenorm [%]
Termostaatide vahetus radiaatoritel	40	0	0	2800	5 000	10	55,3
Soojustagasti lisamine ventilatsioonile	145	-15	0	8800	60 000	20	13,5
Nõudluspõhiselt reguleeritav ventilatsioon	30	18	0	3700	45 000	15	2,8
Uus valgustussüsteem	-12	45	500	3700	46 000	15	2,5
Akende vahetus	53	5	0	4200	110 000	30	0,8
Katuse lisasoojustamine	22	0	0	1500	70 000	40	-0,6

Vali õige sisekliima

Täna tähelepanu eest!

<http://totalconcept.info>

